

Radiācijas drošības situācija

**(informatīvs seminārs
pašvaldībām)**

Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs

08.12.2022.

Valsts vides
dienests

Saturs

1. Uzraudzības sistēma radiācijas drošībā
2. Jonizējošā starojuma avoti
3. Institūciju atbildība un rīcības radiācijas avārijās
4. Aizsardzības pasākumi radiācijas apdraudējumos

Valsts vides
dienests

Institūciju nosaukumu saīsinājumu skaidrojumi

IeM – Iekšlietu ministrija

LVGMC - VSIA "Latvijas Vides,
ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs"

NBS – Nacionālie bruņotie spēki

NMPD - Neatliekamās medicīniskās
palīdzības dienests

NVD – Nacionālais veselības dienests

PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības
centrs

PVD - Pārtikas un veterinārais dienests

VARAM – Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrija

VDD – Valsts drošības dienests

VI – Veselības inspekcija

VM – Veselības ministrija

VRS – Valsts robežsardze

VUGD - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas
dienests

VVD RDC – Valsts vides dienesta Radiācijas
drošības centrs

ZM – Zemkopības ministrija

ZVA – Zāļu valsts aģentūra

Valsts vides
dienests

1. Uzraudzības sistēma radiācijas drošībā

Valsts vides
dienests

Uzraudzības sistēma radiācijas drošībā

Radiācijas drošības uzraudzības sistēmas mērķis - nodrošināt cilvēku un vides aizsardzību no jonizējošā starojuma kaitīgās iedarbības

Plānotā apstarošana

Jonizējošā starojuma avoti medicīnā, rūpniecībā, zinātnē, u.c.

Esošā apstarošana

Radona gāze, būvmateriāli, pārtika, piesārņotās vietas u.c.

Avāriju apstarošana

Jonizējošā starojuma avoti Latvijā un citās valstīs

Valsts vides
dienests

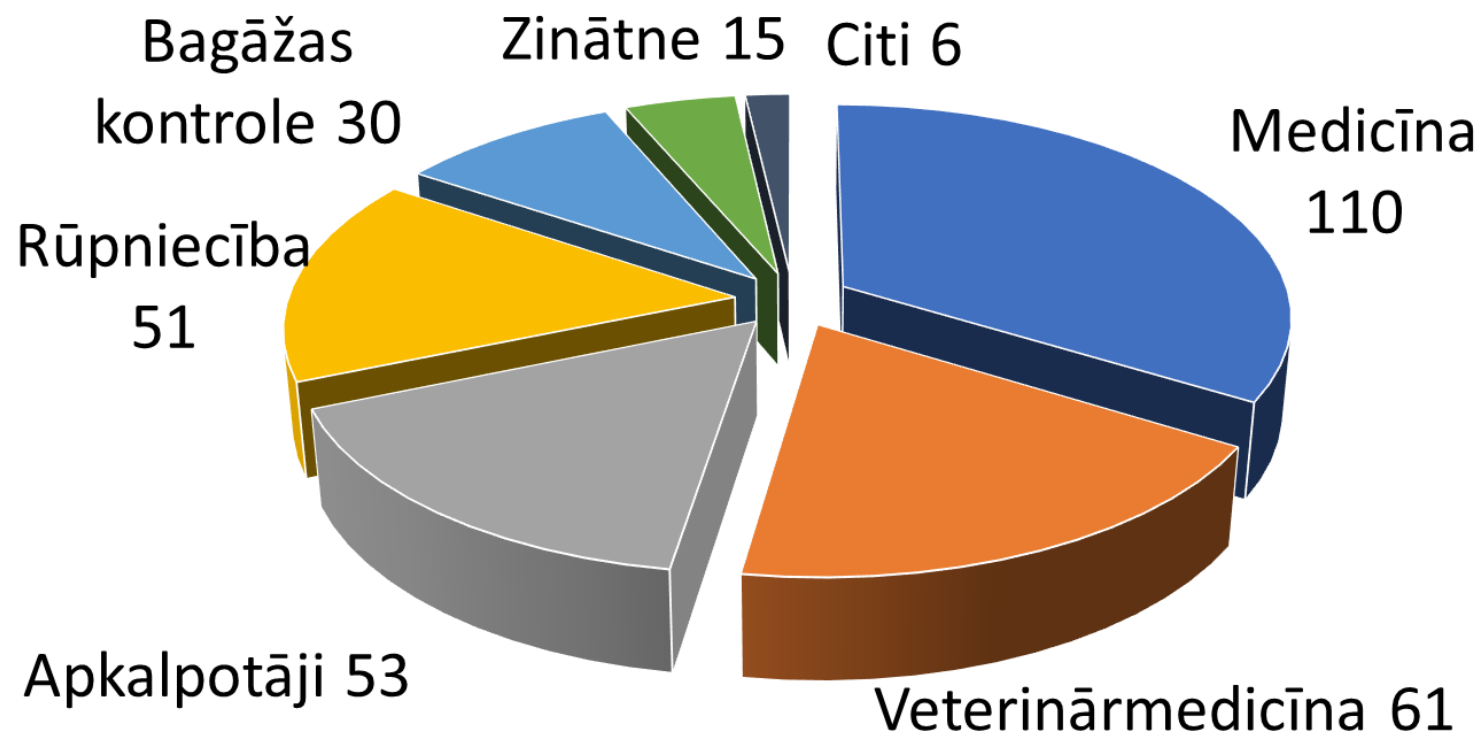
Plānotās apstarošanas situācija

Apstarošanas situācija	Jonizējošā starojuma avoti	Aizsargājamās grupas	Atbildīgās institūcijas
Plānotā apstarošana	Uzņēmumi, kuri veic darbības ar jonizējošā starojuma avotiem (operatori)	➤ Darbinieki ➤ Pacienti ➤ Iedzīvotāji	VVD RDC, VUGD, VDD, LVGMC, VI, ZVA, NVD, pašvaldības

Kopā 1045 operatori, no tiem – 717 zobārsti (01.01.2022.).

Pārējās jomas:

Valsts vides
dienests

Esošās apstarošanas situācija

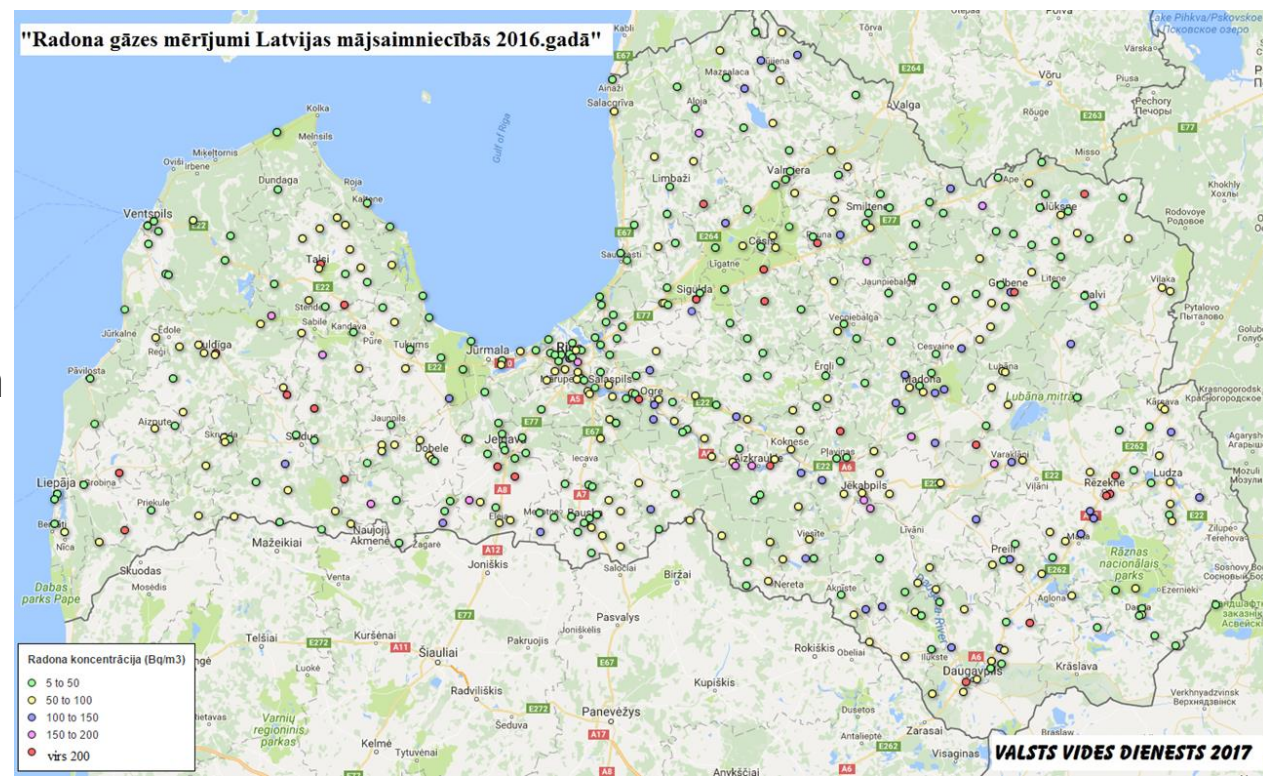
Apstarošanas situācija	Jonizējošā starojuma avoti	Aizsargājamās grupas	Atbildīgās institūcijas
Esošā apstarošana	➤ Dabiskie starojuma avoti (t.sk. radons, būvmateriāli) ➤ Preces (t.sk. pārtika, dzīvnieku barība) ➤ Vēsturiski piesārņotās vietas	➤ Iedzīvotāji ➤ Darbinieki	VVD RDC PTAC, PVD, VI, u.c.

• Latvijā nav būtisku problēmu ar dabiskajiem starojuma avotiem

- VVD RDC radona gāzes novērtējums 2016.-2017.gadā (*mājsaimniecībās un darba vietās*)
- Radons novērtēts 243 darba vietu ēkās (tai skaitā 97 skolu un 71 bērnudārza ēka); radona vidējā koncentrācija 71 Bq/m³ (references līmenis 200 Bq/m³)

Informācija par novērtējumu:

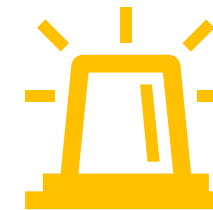
<https://www.vvd.gov.lv/lv/radona-gazes-kontrole>

Valsts vides
dienests

Avāriju apstarošanas situācija

Apstarošanas situācija	Jonizējošā starojuma avoti	Radiācijas avārijas iespējamās sekas Latvijā	Aizsargājamās grupas	Atbildīgās institūcijas
Avāriju apstarošana	➤ Operatori, kuri veic darbības ar avotiem ➤ Radioaktīvo materiālu transportēšana ➤ Nezināmas izcelsmes avoti	Lokāla mēroga sekas	➤ Iedzīvotāji ➤ Darbinieki (avārijās iesaistītie)	VARAM, IeM, ZM, VM, VVD RDC, VUGD, LVGMC, PVD, VI, NMPD, NBS, VP, VDD, VRS, pašvaldības, u.c.
	➤ Kaimiņvalstu atomelektrostacijas vai cita veida pārrobežu radioaktīvā piesārņojuma apdraudējums	Zems risks ar nozīmīgām sekām; būtiskas ietekmes vairākās pašvaldībās		

Valsts vides
dienests

2. Jonizējošā starojuma avoti

Radioaktīvs avots
rūpniecībā

Radioaktīvo vielu
nesaturošs jonizējošā
starojuma avots
medicīnā

OLKILUOTO AES Somijā

Valsts vides
dienests

Operatori, kas veic darbības ar radioaktīviem avotiem (1)

- 41 operators lieto **radioaktīvos avotus** rūpniecībā, medicīnā, kalibrēšanā, zinātnē, u.c. (kopā ir 1045 operatori).

Piemēram, 4 ārstniecības iestādes **Rīgā** izmanto radiofarmaceutiskos preparātus (*Latvijas jūras medicīnas centrs, Medicīnas centrs ARS, Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca, Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca*), kā arī Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcā brahiterapijā tiek izmantots augstas aktivitātes slēgts starojuma avots

- Valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti, kurus apsaimnieko VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs":

- Salaspils kodolreaktors
- Radioaktīvo atkritumu glabātava «Radons»

Valsts vides
dienests

Operatori, kas veic darbības ar radioaktīviem avotiem (2)

Salaspils kodolreaktors (likvidēšanas
stadijā) (Salaspils novada teritorijā)

- Darbības laiks 1961.-1998.gads; jauda 5 MW
- Kodoldegviela atgriezta Krievijas Federācijai

Vides radiācijas monitoringa dati:

- Tiek iesniegti VVD RDC un Salaspils novada pašvaldībā
- Pieejami LVĢMC tīmekļa vietnē
<https://videscentrs.lvgmc.lv/lapas/salaspils-kodolreaktors>

Valsts vides
dienests

Operatori, kas veic darbības ar radioaktīviem avotiem (3)

Radioaktīvo atkritumu glabātava «Radons» (Ķekavas novada teritorijā)

- Darbība uzsākta 1962.gadā
- Paredzēta zemas aktivitātes atkritumu apglabāšanai, nodrošina vidējas aktivitātes atkritumu ilgtermiņa glabāšanu
- Septiņas radioaktīvo atkritumu tvertnes; ekspluatācijā viena tvertne (7.tvertne)

Vides radiācijas monitoringa dati:

- Tiek iesniegti VVD RDC un Ķekavas novada pašvaldībā
- Pieejami LVGMC tīmekļa vietnē
<https://videscentrs.lvgmc.lv/lapas/salaspils-kodolreaktors>

Valsts vides
dienests

Operatori, kas veic darbības ar radioaktīviem avotiem (4) - transportēšana

- Galvenie radioaktīvo avotu veidi transportēšanā - medicīniski radiofarmaceitiskie preparāti, avoti brahiterapijai, kontrolavoti
- Galvenais transportēšanas virziens – no lidostas “Rīga” uz klienta adresi
- Autotransporta pakalpojumus piedāvā trīs pārvadātāji.

Viens no pārvadātājiem ir LVGMC, galvenokārt nodrošina radioaktīvo atkritumu pārvadāšanu (t.sk. radiācijas avāriju gadījumos)

- Radioaktīvo avotu tranzīts – notiek ļoti reti

Valsts vides
dienests

Nezināmas izcelsmes (bezsaimnieka) radioaktīvie avoti

- Iespējamās vietas – robežšķērsošanās vietās, pierobežā, valsts teritorijā
- Vidēji gadā 8 izsaukumu gadījumos tiek atrasti radioaktīvie priekšmeti (galvenokārt - radionuklīds rādijs Ra-226)

2015.gadā atrastais cēzija
Cs-137 avots

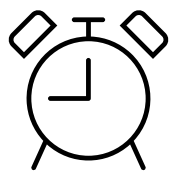

2020.gadā atrastie dūmu
detektori ar plutoniju Pu-239

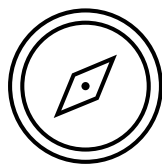
Pulkstenis ar rādijs
Ra-226 krāsu

2022.gada vēsturiski radioaktīvo priekšmetu nodošanas kampaņas laikā nodoti vairāk nekā 300 radioaktīvi priekšmeti

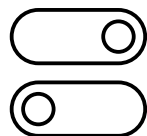
6

pulksteņi

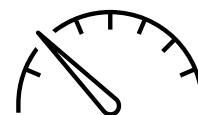
6

kompasi

230

militāri vēsturiskie
priekšmeti

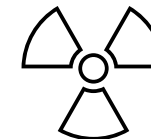
7

mēriekārtas
vai to sastāvdaļas

68

dūmu detektori

5

radioaktīvi avoti

Kur sastopama radiācija?

Valsts vides
dienests

 Radiācijas avoti	DABISKAIS STAROJUMS	MEDICĪNISKĀ APSTAROŠANA	VĒSTURISKI RADIOAKTĪVIE PRIEKŠMETI	RADIĀCIJAS AVĀRIJAS	
	Kosmiskais starojums, būvmateriāli, radona gāze	Radiodiagnostika (rentgens) un radioterapija	Pulksteņi, kompasi, militāri priekšmeti, dūmu detektori	Vietēja mēroga radiācijas avārija	Pārrobežu radioaktīvais piesārņojums
 Apstarošanas riski	Maznozīmīgs risks no radona gāzes	Nepamatots izmeklējums, pacients saņem pārāk lielu starojuma dozu	Nepamatota apstarošana, iekšējs apstarojums radioaktīvām daļiņām/putekļiem nokļūstot cilvēka organismā	Zems risks, lokāla mēroga sekas (Latvijā nav aktīvu kodoliekārtu)	Zems risks, var izraisīt nozīmīgas sekas
 Rīcības	Atbildīgās iestādes nodrošina pasākumus un sadarbojas, lai aizsargātu iedzīvotājus un vidi no radiācijas ietekmes				
	Iedzīvotājiem svarīgi izprast radiācijas riskus un zināt, kā rīkoties. Iepazīsties ar pieejamo informāciju!				
	- Vēdināt telpas - Ievērot preventīvus pasākumus būvniecībā	- Ārsts pamato un optimizē izmeklējumu - Konsultēties ar ārstu	- Konsultēties ar VVD RDC par aizsardzības pasākumiem - Nodot priekšmetus radioaktīvo atkritumu glabātavā “Radons”	- Licencēti uzņēmumi nodrošina savu gatavību avārijām - Sekot līdzi iestāžu norādījumiem	- Uzturēties telpās - Iespējami pārtikas produktu ierobežojumi - Sekot līdzi oficiālai informācijai

Valsts vides
dienests

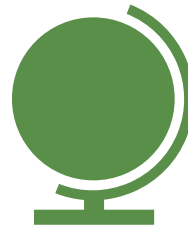
Gatavība pārrobežu radiācijas avārijām

KĀPĒC svarīgi nodrošināt gatavību pārrobežu avārijas situācijām?

Baltkrievijas AES
tuvums

110 km attālumā no LV
robežas, komerciālā
režīmā darbu uzsāka
2021.gadā

Citas AES 500km
rādiusā

9 AES – darbojas
2 AES - demontāžas
stadijā
1 AES - plānota

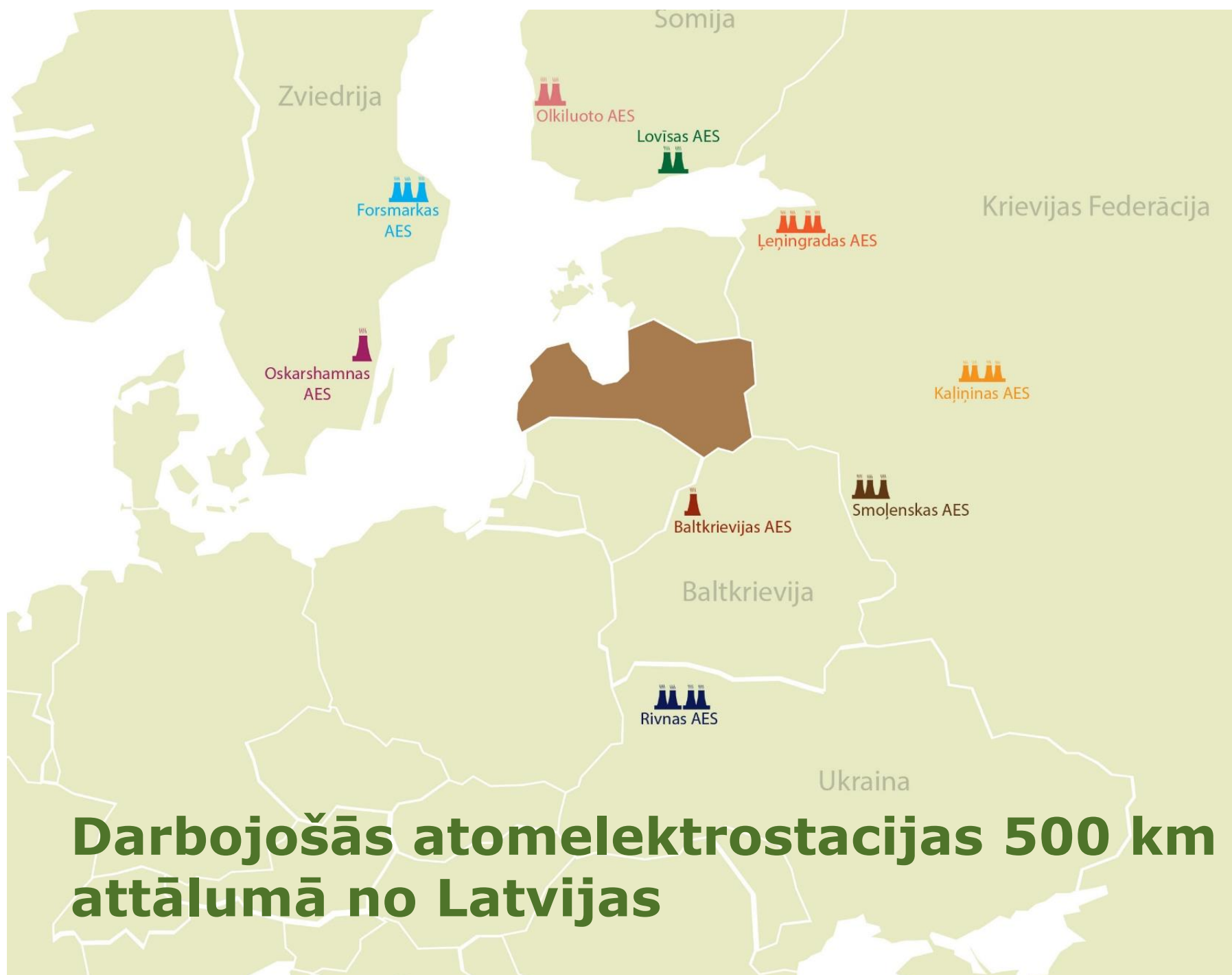
Krievijas militārais
iebrukums Ukrainā

Paaugstināts radiācijas
avāriju risks Ukrainas
kodoliekārtām – 4 AES, 15
kodolreaktori

* Latvijai tuvākā Rivnes AES
500 km attālumā

Valsts vides
dienests

Valsts vides
dienests

Baltkrievijas atomelektrostacija (AES)

- Atrodas Grodņas apgabalā, 18 km attālumā no Astravjecas ciema.
- ~110 km no Latvijas teritorijas
- Izmantotā platība ir ~ 450 ha
- Sastāv no diviem energoblokiem (reaktoriem) ar kopējo jaudu līdz 2400
- (2 x 1200) MW, pieder pie trešās plus (III+) paaudzes
- **2021.gadā uzsākta pirmā energobloka (reaktora) komerciālā darbība**
- **2021.gada 27.decembrī pabeigta kodoldegvielas ievietošana otrajā energoblokā (reaktorā), uzsākta fiziskā darbība. Komerciālā darbība tika plānota 2022.gadā**
- Plānotais AES ekspluatācijas laiks ir 50 gadi

Valsts vides
dienests

Drošības pasākumu zonas ap Baltkrievijas atomelektrostaciju

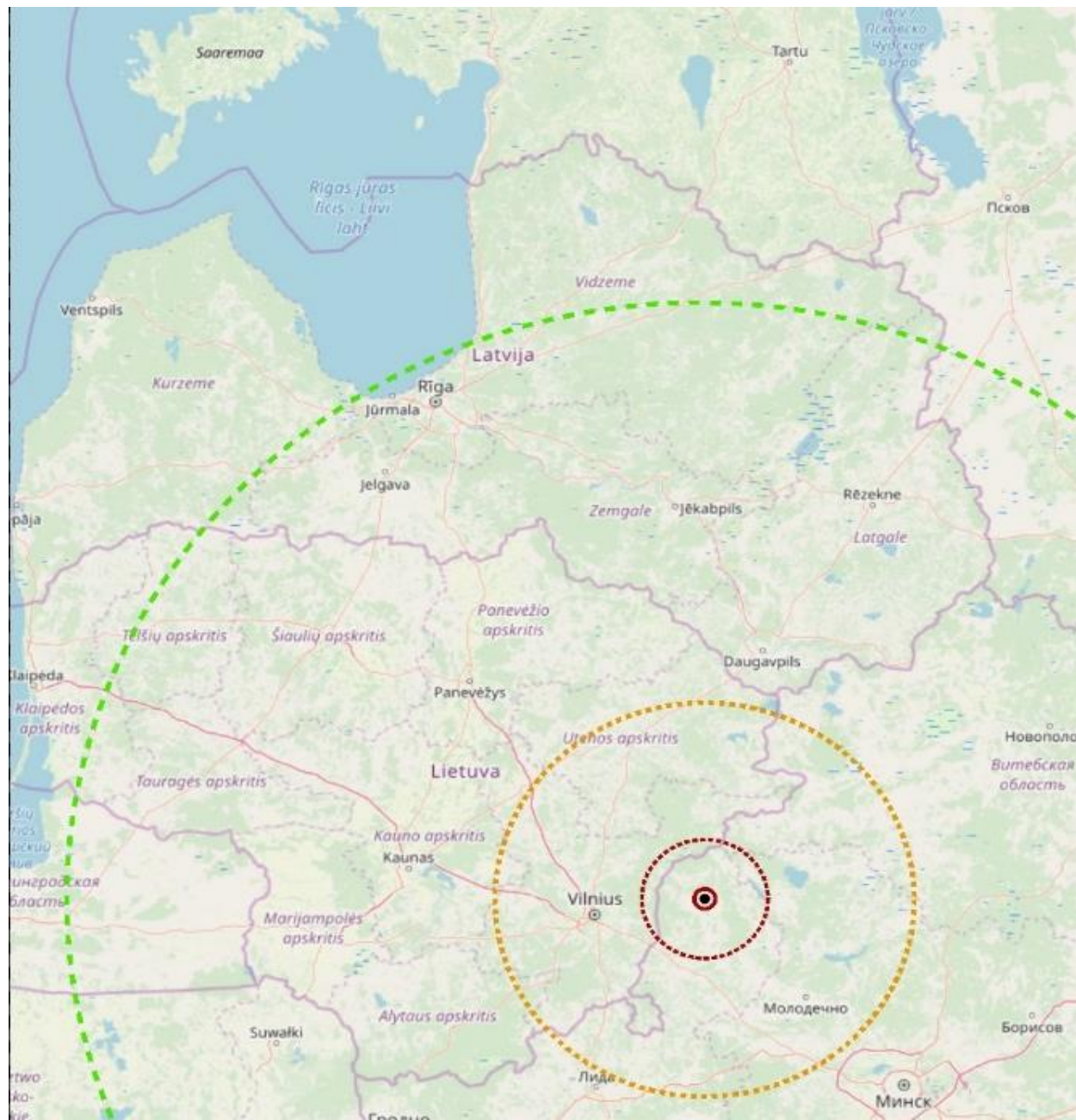
Drošības pasākumu zonas:

!!!! Priekšlaicīgo drošības
pasākumu zona - 5 km ap
AES

!!! Steidzamo drošības
pasākumu zona - 30 km ap
AES

!! Paplašinātā drošības
pasākumu zona - 100 km
ap AES

! Pārtikas un preču
drošības pasākumu zona -
300 km ap AES

Valsts vides
dienests

Drošības pasākumu zonas ap darbībā esošajām atomelektrostacijām (AES)

Saskaņā ar Starptautiskās atomenerģijas aģentūras rekomendācijām

Drošības zonas	Attālums ap AES	Pasākumi
Priekšlaicīgo drošības pasākumu zona	5 km	Uzturēšanās telpās; evakuācija; joda profilakse, pasākumi piesārņojuma samazināšanai iekļūšanai cilvēku ķermenī
Steidzamo drošības pasākumu zona	30 km	Uzturēšanās telpās; pasākumi, kas samazina piesārņojuma iekļūšanu cilvēka ķermenī; joda profilakse; evakuācija, ja ir paredzama nopietna radioaktīvo vielu noplūde
Paplašinātā drošības pasākumu zona	100 km	Uzturēšanās telpās; pasākumi piesārņojuma samazināšanai iekļūšanai cilvēku ķermenī; joda profilakse (ja nepieciešams); evakuācija (atsevišķu iedzīvotāju grupām)
Pārtikas un preču drošības pasākumu zona	300 km	Dzeramā ūdens avotu aizsardzība (atklāta tipa); vietējo produktu lietošanas ierobežošana; mājlopu aizsardzība; patēriņa preču izplatīšanas pārtraukšana līdz novērtējumam

Valsts vides
dienests

3. Institūciju atbildība un rīcības radiācijas avārijās

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Veselības ministrija

Zemkopības ministrija

Valsts robežsardze

Valsts vides
dienests

LVGMC

Veselības inspekcija

Pārtikas un veterinārais
dienests

Pašvaldības

Valsts vides
dienests

Tiesiskais regulējums

- **Likums «Par radiācijas drošību un kodoldrošību»** un no tā izrietošie **Ministru kabineta noteikumi**
- Vides politikas pamatnostādnes
- **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums** un no tā izrietošie Ministru kabineta noteikumi
- **Valsts civilās aizsardzības plāns (14.pielikums)**
- Valsts katastrofu medicīnas plāns
- **Pašvaldību civilās aizsardzības plāni**
- Starptautiskie līgumi un starptautisko organizāciju dokumenti

Valsts vides
dienests

Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs

Kontroli radiācijas drošībā nodrošina **15** darbinieki, ikdienā veicot ~**1000** operatoru uzraudzību

Valsts vides
dienests

Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centra funkcijas

Uzraudzība un kontrole

- licencēšana/reģistrācija
- operatoru pārbaudes
- avotu un darbinieku datu bāzes uzturēšana
- operatoru informēšana

Medicīna

Rūpniecība

Bagāžas kontrole

Veterinārmedicīna

Iekārtu apkalpotāji

Zinātne/pētniecība

~1000
operatori

Sadarbība

- starptautiskā
- ar iestādēm un NVO
- sabiedrības informēšana

Informatīvie materiāli

Apmācības/mācības

Tiesību aktu priekšlikumi

Projektu realizācija

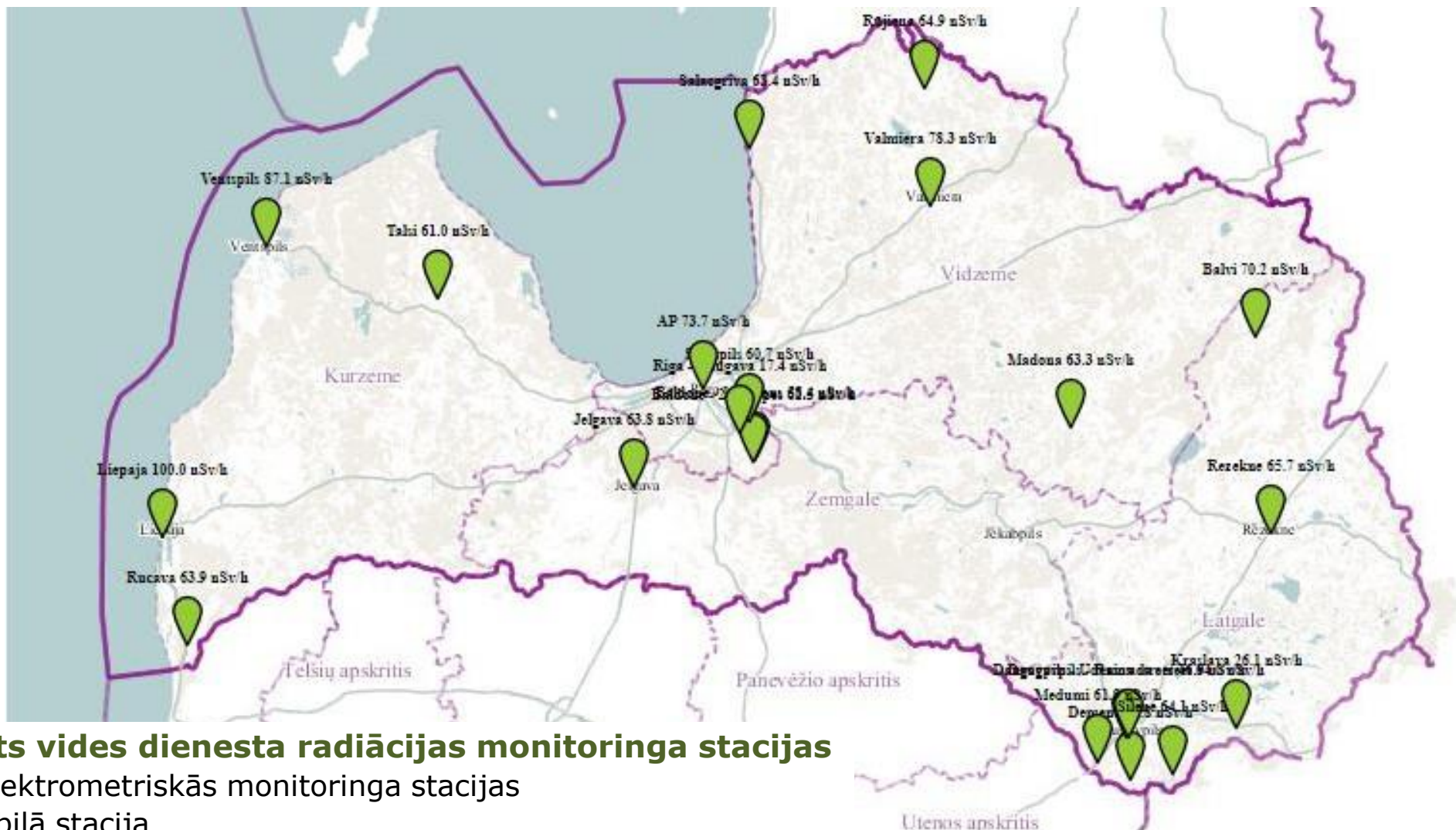
Gatavība un rīcība radiācijas avārijās (24/7)

- novērtējums, mērījumi
- radiācijas monitoringa staciju uzraudzība
- meteoroloģisko prognožu izvērtēšana modelēšanai
- informācijas apmaiņa starptautiski
- mediju, sociālo tīklu monitorings
- ieteikumi institūcijām
- informācija sabiedrībai

Valsts vides
dienests

Radiācijas situācijas operatīva novērtēšana (1)

Valsts vides dienesta radiācijas monitoringa stacijas

20 spektrometriskās monitoringa stacijas

1 mobilā stacija

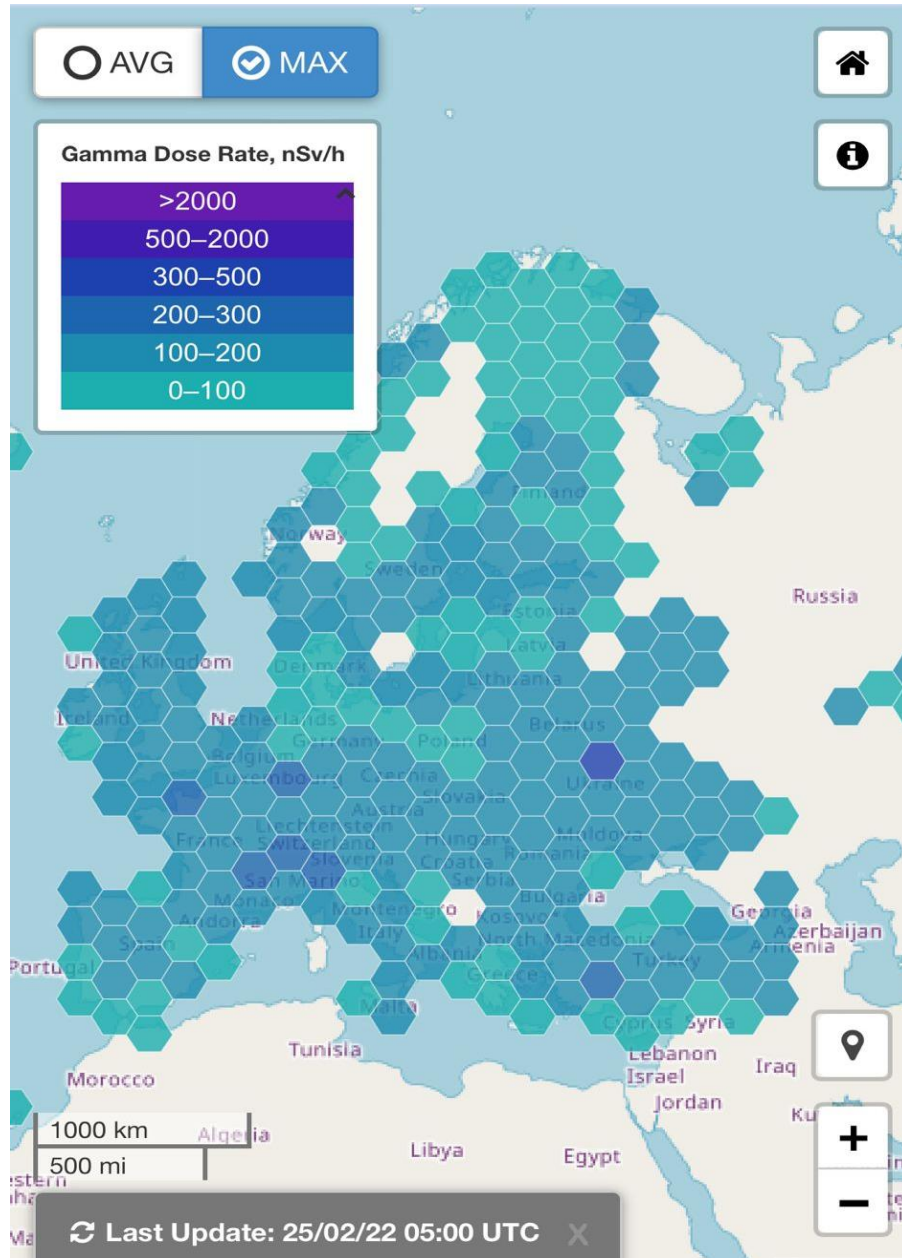
1 gaisa aerosolu monitoringa stacija Daugavpilī

2 ūdens monitoringa stacijas

Valsts vides
dienests

Radiācijas situācijas operatīva novērtēšana (2)

- EK platforma – dati no Eiropas valstu radiācijas monitoringa stacijām
<https://remap.jrc.ec.europa.eu/Simple.aspx>
- Citu valstu monitoringa staciju dati
- Meteoroloģiskās prognozes
- Radioaktīvā piesārņojuma izplatības prognozēšana avārijās (programmas)

Spektrometriskā
monitoringa stacija
(Rūpniecības iela
23, Rīga)

Valsts vides
dienests

Iestāžu atbildība radiācijas avārijās (1)

MK (t.sk. Krīzes vadības padome)

- Atbild par valsts apdraudējuma pārvarēšanu un seku likvidēšanu

VARAM

- Radiācijas avārijas pārvaldības koordinēšana.
- Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs (valsts un reģionāla mēroga radiācijas avārijās)
- Vada krīzes komunikāciju

VVD RDC

- Nacionālais kontaktpunkts 24/7
- Ieteikumi institūcijām, sabiedrībai
- Veic novērtējumu, izpēti

LVGMC

- Radioaktīvo atkritumu pārvaldīšana
- Nodrošina meteoroloģisko informāciju
- Piedalās situācijas novērtējumā, dezaktivizācijā

VUGD

- Apziņošana un sabiedrības informēšana
- Piedalās avāriju pārvaldīšanā uz vietas, dezaktivizācijā

Valsts vides
dienests

Iestāžu atbildība radiācijas avārijās (2)

ZM, VM, PVD, VI

- Pārtikas un dzeramā ūdens aizsardzības pasākumi, kontrole

NMPD

- Sniedz neatliekamo palīdzību, īsteno sabiedrības veselības aizsardzības pasākumus

Pašvaldības

- Iedzīvotāju aizsardzības pasākumu īstenošana (uzturēšanās telpās, pārtikas nodrošināšana, u.c.) un informēšana, evakuācija

VP, NBS, VDD, VRS, u.c.

- Dalība avāriju pārvaldīšanā (sabiedriskā kārtība, apziņošana, izpēte, radiometriskā kontrole, u.c.)

Valsts vides
dienests

Sadarbība vietēja mēroga radiācijas avārijas (1)

Preventīvie pasākumi:

VVD RDC, VUGD,
pašvaldības

- Izvērtē un saskaņo operatoru rīcības plānus radiācijas avārijās (lielāka riska objektiem!!!)

VVD RDC, VUGD

- Veic pārbaudes objektos

Operators
(objekta pārvaldītājs)

- Personāla apmācības un mācības, arī sadarbībā ar iestādēm
- Iekšējās instrukcijas, trauksmes un apziņošanas sistēma
- Objekta sistēmu uzturēšana un pārbaude
- Radioaktivitātes līmeņa kontrole objektā
- Individuālie aizsardzības līdzekļi, to pielietošana

Valsts vides
dienests

Sadarbība vietējā mēroga radiācijas avārijās (2)

Atrasts vai satiksmes negadījumā konstatēts jonizējošā starojuma avots:

Pirmais reaģētājs informē VP, RDC, VUGD, ja nepieciešams NMPD

Pirmais reaģētājs norobežo un apsargā teritoriju, līdz RDC veic vietas izpēti

LVĢMC nogādā avotu un radioaktīvos atkritumus glabātavā "Radons", VUGD organizē dezaktivāciju

Radiācijas avārija objektā, kur atrodas jonizējošā starojuma avots:

Operators informē RDC, ja nepieciešams VUGD

Operators veic neatliekamās reaģēšanas darbus, RDC sniedz konsultācijas

LVĢMC nogādā radioaktīvos atkritumus glabātavā "Radons"

RDC informē sabiedrību (iesaistītos vai tos, kurus var ietekmēt)

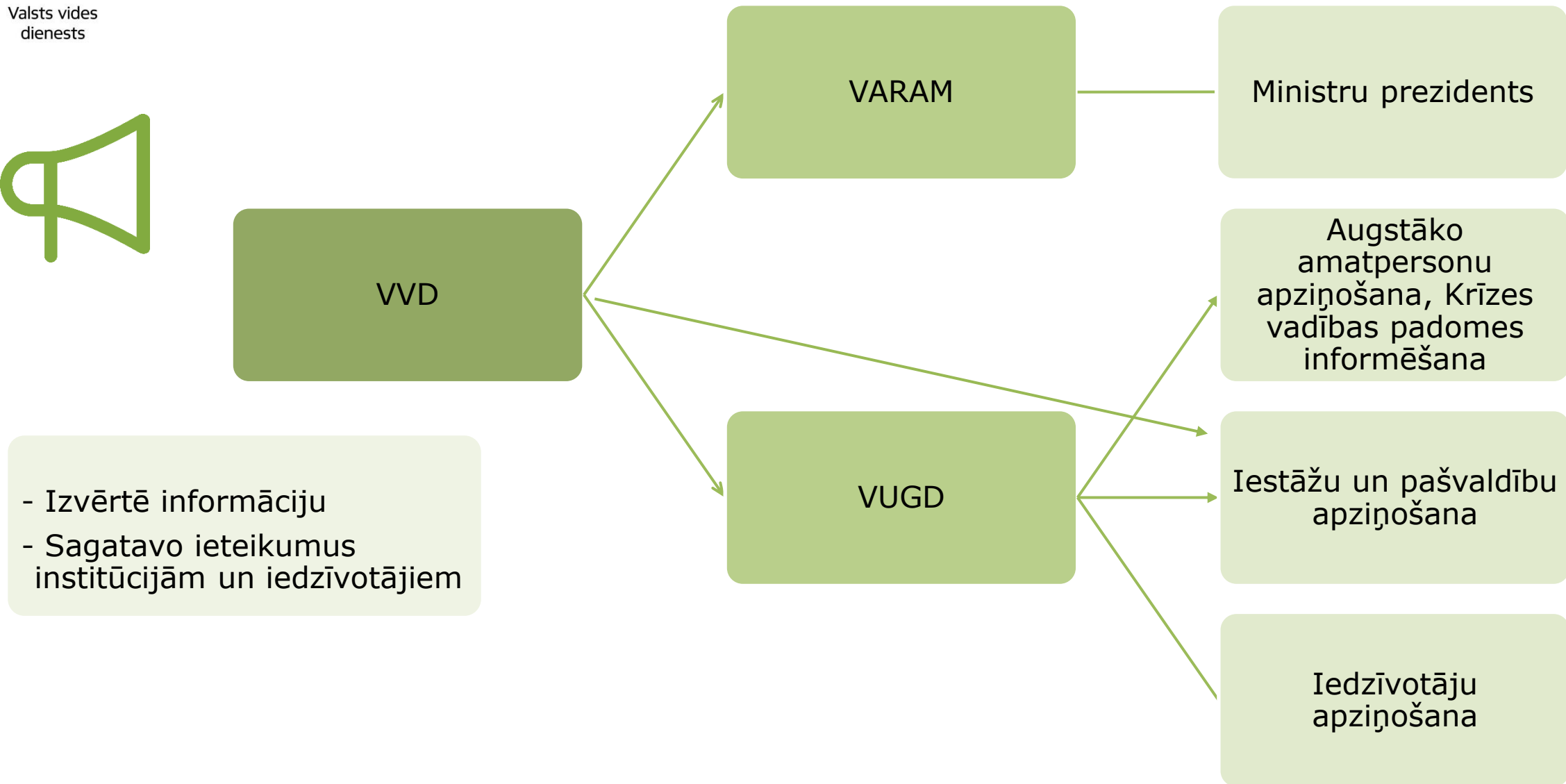
VUGD informē pašvaldības civilās aizsardzības komisiju atbilstoši RDC informācijai

Valsts vides
dienests

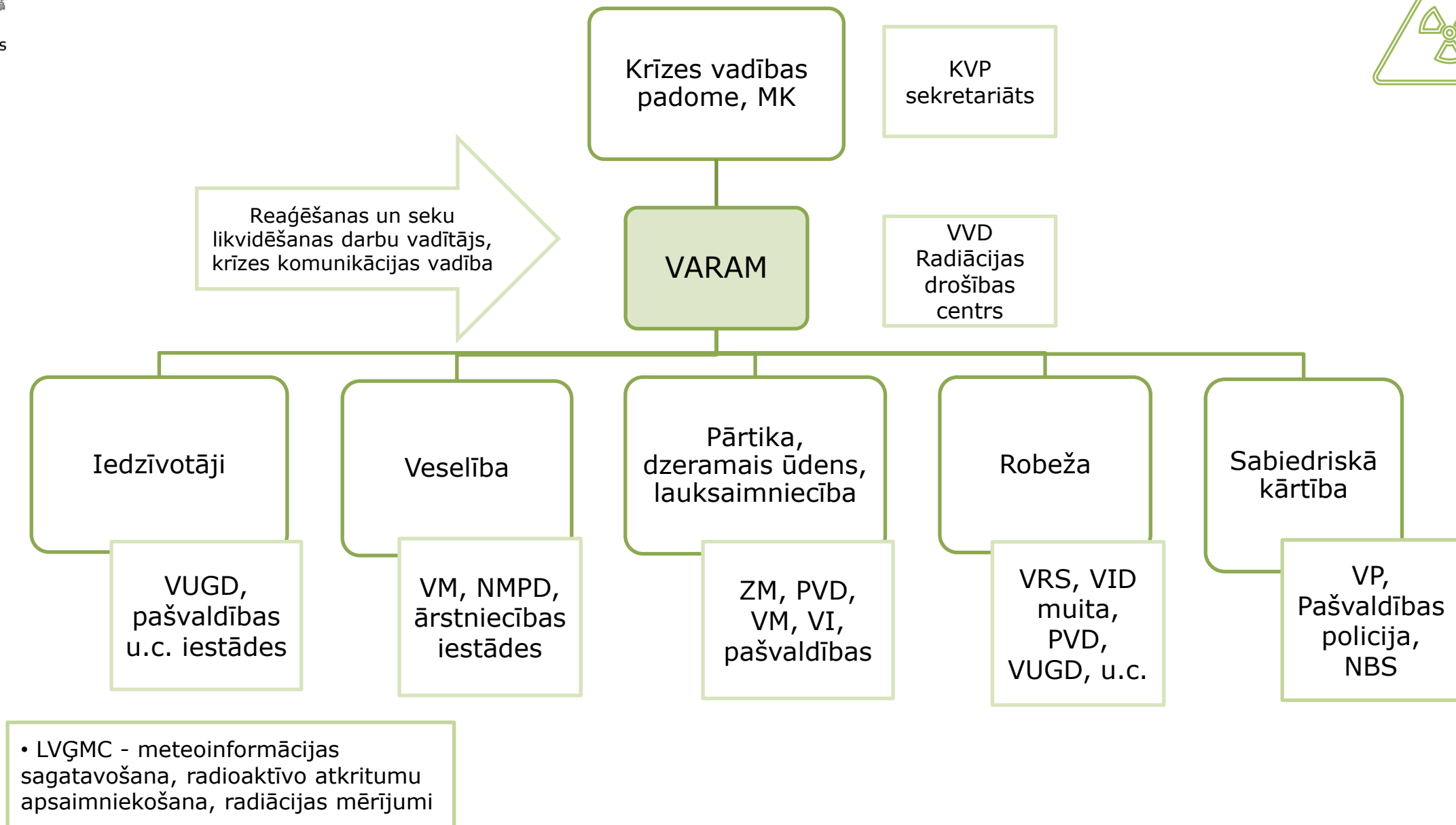
Apziņošana un informēšana valsts un reģionāla mēroga radiācijas avārijās (pārrobežu apdraudējums)

Valsts vides
dienests

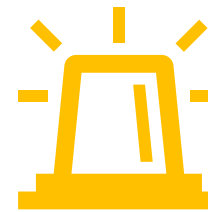
Iestāžu darbības koordinācija valsts un reģionālā mēroga radiācijas avārijās (pārrobežu apdraudējums)

Valsts vides
dienests

Pašvaldību loma valsts un reģionāla mēroga radiācijas avārijās (pārrobežu apdraudējums)

➤ Preventīvie pasākumi:

➤ Reagēšanas un seku likvidēšanas pasākumi:

Valsts vides
dienests

4. Aizsardzības pasākumi radiācijas apdraudējumos

Čornobiļas AES
pēc avārijas

Čornobiļas AES ar sarkofāgu

DODIES TELPĀS

PALIEC TELPĀS

SEKO INFORMĀCIJAI

Valsts vides
dienests

Informatīvie materiāli

RĪCĪBA ATOMELEKTROSTACIJAS KODOLAVĀRIJĀ

Valsts vides
dienests

ZINI - RĪKOJIES!

KODOLAVĀRIJAS GADĪJUMĀ LATVIJA
NEATRODAS PAAUGSTINĀTA
RISKA ZONĀ.

**TOMĒR NOTIEKOT
KODOLAVĀRIJAI,
RĪKOJIES ATBILDĪGI:**

DODIES iekštelpās

SEKO LĪDZI
atbildīgo iestāžu
informācijai par
iespējamo
apdraudējumu un
aizsardzības
pasākumiem

Jo tālāk atrodies no
radiācijas avārijas
vietas, jo mazāks
radioaktīvo vielu
daudzums
tevi sasniegs

SEKO LĪDZI INFORMĀCIJAI

Trauksmes sirēnas vai apziņošana
ar skaļruņiem (izmantojot būtiska
apdraudējuma gadījumā)

LATVIJAS
TELEVĪZIJA

Skaties

Klausies

Atbildīgo iestāžu sociālajos tīklos
un mājaslapās:

www.vugd.gov.lv
www.vvd.gov.lv

@ugunsdzeseji
@videsdienests

@latvianfirefighters
@videsdienests

IETEIKUMI AIZSARDZĪBAS PASĀKUMIEM KODOLAVĀRIJAS GADĪJUMĀ

UZTURĒŠANĀS TELPĀS

Iedzīvotājiem var tikt rekomendēts uzturēties **iekštelpās**

**Uzturoties
iekštelpās**

aizver logus un durvis,
izslēdz ventilācijas
sistēmu, noslēdz
spraugas

**Saskaroties ar vidē
esošiem priekšmetiem**

ievēro personīgo higiēnu,
mazgā rokas

**Mājlopus un
mājdzīvniekus**

ievēd slēgtās vai daļēji
slēgtās telpās, nebaro
un nedzirdini no atklāta
lauka

PĀRTIKAS PRODUKTU IEROBEŽOJUMI

Iedzīvotājiem var tikt rekomendēti pārtikas produktu lietošanas ierobežojumi, jo
vidē iespējams radioaktīvais piesārņojums

Nelieto

pārtiku no atklāta
lauka un meža, kamēr
nav saņemta
informācija,
ka to darīt ir droši

Nelieto

dzeramo ūdeni no
virszemes ūdenstīpēm
vai nenosēgtas akas, kamēr
nav saņemta informācija,
ka to darīt ir droši

Izmanto

pārtiku un ūdeni
iepakojumos, kā arī
pārtiku, kas ir
uzglabāta telpās

SVARĪGI!

Notiekot kodolavārijai kaimiņvalstīs,
joda profilakse iedzīvotājiem Latvijā nav nepieciešama.

Joda tabletes nav „zāles pret radiāciju”!

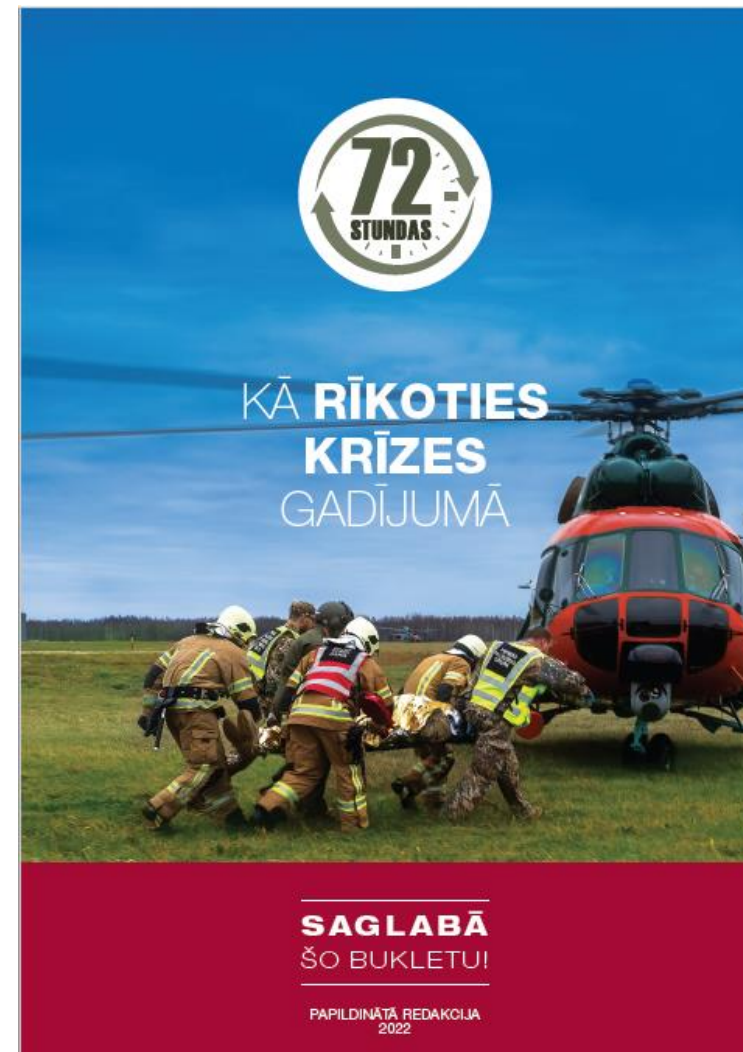

Latvijas
vides
aizsardzības
fonda

Materiāls tapis ar
Latvijas vides aizsardzības fonda
atbalstu

#ZiniRikojies

Buklets "Kā rīkoties krīzes situācijā" <https://www.sargs.lv/lv/tema/72stundas>

RĪCĪBA ATOMELEKTROSTACIJAS KODOLAVĀRIJĀ

DODIES iekštelpās

SEKO LĪDZI

atbildīgo iestāžu
informācijai par
iespējamo
apdraudējumu un
aizsardzības
pasākumiem

SEKO LĪDZI INFORMĀCIJAI

Trauksmes sirēnas vai apziņošana
ar skaļruņiem (izmantos būtiska
apdraudējuma gadījumā)

**LATVIJAS
TELEVĪZIJA**

Skaties

Latvijas
Radio

Klausies

Atbildīgo iestāžu sociālajos tiklos
un mājaslapās:

www.vugd.gov.lv
www.vvd.gov.lv

@ugunsdzeseji
@videsdienests

@latvianfirefighters
@videsdienests

Valsts vides
dienests

ZINI - RĪKOJIES!

IETEIKUMI AIZSARDZĪBAS PASĀKUMIEM KODOLAVĀRIJAS GADĪJUMĀ

UZTURĒŠANĀS TELPĀS

Iedzīvotājiem var tikt rekomendēts uzturēties **iekštelpās**

Uzturoties iekštelpās

aizver logus un durvis,
izslēdz ventilācijas
sistēmu, noslēdz
spraugas

Saskaroties ar vidē esošiem priekšmetiem

ievēro personīgo higiēnu,
mazgā rokas

Mājlopus un mājdzīvniekus

ieved slēgtās vai daļēji
slēgtās telpās, nebaro
un nedzirdini no atklāta
lauka

IETEIKUMI AIZSARDZĪBAS PASĀKUMIEM KODOLAVĀRIJAS GADĪJUMĀ

PĀRTIKAS PRODUKTU IEROBEŽOJUMI

Iedzīvotājiem var tikt rekomendēti pārtikas produktu lietošanas ierobežojumi, jo vidē iespējams radioaktīvais piesārņojums

Nelieto

pārtiku no atklāta lauka un meža, kamēr nav saņemta informācija, ka to darīt ir droši

Nelieto

dzeramo ūdeni no virszemes ūdenstilpēm vai nenosegtas akas, kamēr nav saņemta informācija, ka to darīt ir droši

Izmanto

pārtiku un ūdeni iepakojumos, kā arī pārtiku, kas ir uzglabāta telpās

Valsts vides
dienests

Ieteikumi darbiniekiem (kritiskās infrastruktūras, pakalpojumu sniedzēji, operatīvie dienesti, u.c.)

Ja pārrobežu radioaktīvais piesārņojums var skart Latvijas teritoriju un tiek rekomendēti pārtikas produktu lietošanas ierobežojumiem, ieteicamie piesardzības pasākumi darbiniekiem, kuriem pienākumus nepieciešams pildīt ārpus telpām:

- Lietot FFP2 maskas vai medicīniskās maskas.

- Ievērot personīgo higiēnu – izvairīties no roku saskares ar seju, ieejot telpās mazgāt rokas.

- Darbu izpildes laikā nelietot dzērienus, pārtikas produktus, nesmēķēt.
- Ieejot iekštelpās, ieteicams veikt apavu un apģērba nomaiņu. Pēc tam apģērbu mazgāt un lietot atkārtoti.

- Ja uzturēšanās laikā ārpus telpām bijuši nokrišņi, atgriežoties telpās, ieteicams nomazgāties dušā.
- Nokrišņu laikā vēlams uzturēties īsāku laiku ārā, prioritāri uzturēties iekštelpās.

Valsts vides
dienests

Joda profilakse nav “zāles pret radiāciju”

Latvijā **nav nepieciešami joda profilakses pasākumi atomelektrostacijas kodolavārijas gadījumā, ievērojot Latvijas attālumu no kaimiņvalstu atomelektrostacijām (vairāk nekā 110 km)!**

- Joda profilaksi kā aizsardzības pasākumu kodolavārijās plāno teritorijās, kas ir tuvu atomelektrostacijām!
- Kālija jodīdu liek lietot tikai situācijās, kad vidē ir nokļuvis radioaktīvais jods, un preparāts aizsargā tikai vairogdziedzeri.
- Iedzīvotājiem jāatceras - nekad nelietojiet kālija jodīdu (KI) un nedodiet to citiem, ja to darīt nav ieteicis veselības aprūpes dienests, ārkārtas situāciju vadība vai ārsts.

Veselības ministrijas informācija <https://www.vm.gov.lv/lv/jaunums/joda-profilakse-nav-zales-pret-radiaciju-un-var-nopietni-apdraudet-veselibu>

Valsts vides
dienests

26 33 88 00 (24/7)

**Iestāžu operatīvās saziņas
tālrunis (24/7)**

@videsdienests